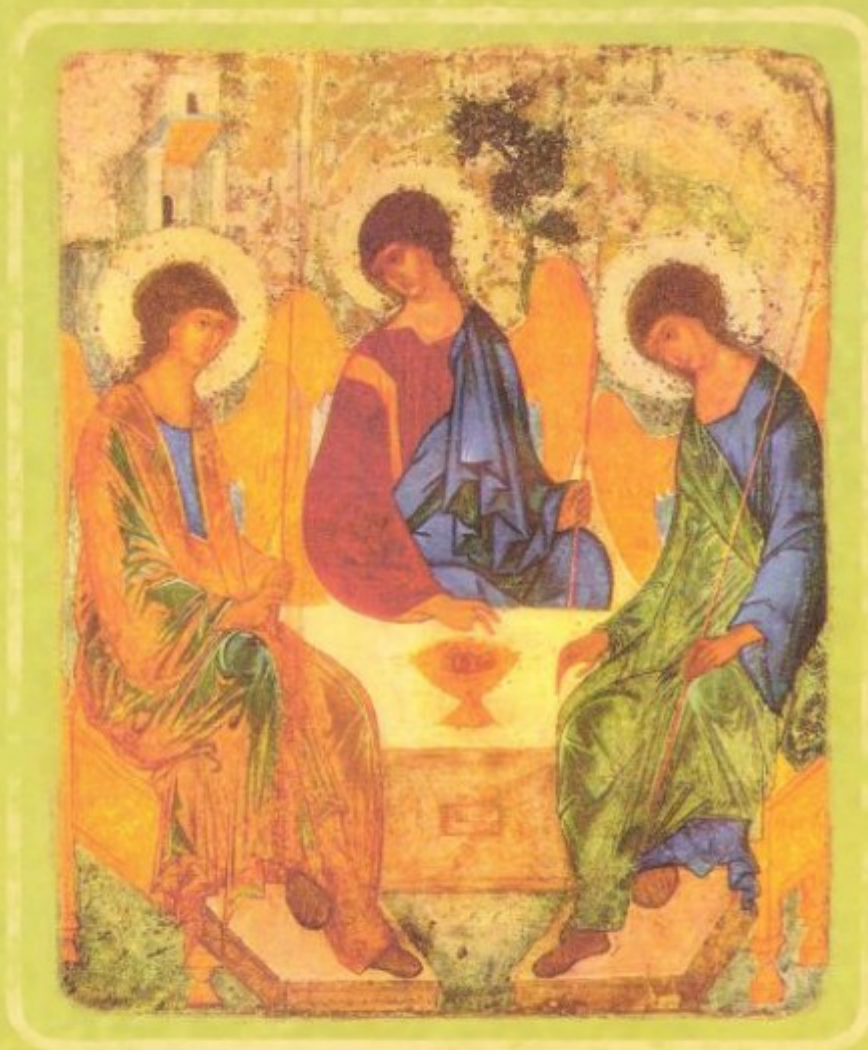

22 Οκτωβρίου 2014

Κανών Παρακλητικός εις το Θείον και προσκυνούμενων, Πανάγιον και παράκλητον Πνεύμα

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

ΑΓΙΟΥ ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΙΚΟΥ

Κανὼν Παρακλητικός
εἰς τὸ Θεῖον καὶ Προσκυνοῦμενον,
Πανάγιον καὶ Παράκλητον Πνεῦμα

ΛΡΤΑ 2014

Γιὰ πρώτη φορά τό ἄγνωστο κείμενο τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ ἀπό τή Ρωσσολαβονική γλῶσσα στήν Ὁρθόδοξη Ἑλληνική ὑμνογραφική γλῶσσα!

Βιβλιοπαρουσίαση

Πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Ἀθανασίου.

Πρεσβυτέρας Χαρούλας Τσουλιάη.

Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ὀφείλουμε στόν «έν Τριάδι δωρεοδότην Θεόν», πού μᾶς ἀξίωσε, νά φέρουμε σέ πέρας τήν προσπάθεια ἔκδοσης τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνα στό Πανάγιο Πνεῦμα τοῦ Ὁσίου Πατρός ἡμῶν Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, στήν ἑλληνική ὑμνογραφική γλῶσσα, μέ σκοπό νά συνεχίσουμε τήν προβολή τοῦ ἄγνωστου «έν πολλοῖς» ἔργου τοῦ Ἁγίου.

Ἡ συγκεκριμένη ἔκδοση τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνα στό Πανάγιο Πνεῦμα ἔχει πολύ μεγάλη σημασία καί γιά τούς παρακάτω κυρίως λόγους.

Α. Εἶναι ὁ μοναδικός Παρακλητικός Κανόνας πρὸς τό Πανάγιο Πνεῦμα, πού ὑπάρχει στήν Ἐκκλησιαστική ὑμνογραφία. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός εἶναι ὁ πρῶτος πού συνέθεσε, ὡς μοναχός στή Μονή Βατοπαιδίου, Παρακλητικό Κανόνα στόν Τίμιο Πρόδρομο, ἀλλά καί ὁ πρῶτος πού συνέθεσε παρακλητικό κανόνα στό Πανάγιο Πνεῦμα, ὡς ἔγκλειστος στή Μονή Βολοκολάμσκ.

Β. Τό ὑμνογραφικό κείμενο δίνεται γιά πρώτη φορά στό Χριστεπώνυμο πλήρωμα στήν ἑλληνική ὀρθόδοξη ὑμνογραφική γλῶσσα, γιά προσευχητική χρήση, μετά ἀπό 462 χρόνια ἀπό τή σύνθεσή του στή ρωσσολαβονική.

«Ὁ Κανὼν εἰς τό Ἅγιον Πνεῦμα - γραφεῖς ἀρχικῶς κατά τήν πρώτη φυλάκισί του στήν Μονή Βολοκολάμσκ ὑπό τοῦ ἐγκλείστου Μοναχοῦ Μαξίμου, κάτω ἀπό πολύ αὐστηρές συνθῆκες, μέ κάρβουνο στόν τοῖχο τοῦ κελλίου του στήν ἑλληνική γλῶσσα, μετά τήν ἀπελευθέρωσί του καί τήν ἐν τῷ μεταξύ ἐκμάθησι τῆς Ρωσικῆς γλώσσης, μεταγλωττισθεῖς στήν Ρωσική του μορφή - εἶναι πρωτότυπος καί περισπούδαστος διά τά ὑψηλά θεολογικά του νοήματα..» (Ἀπό τόν πρόλογο τοῦ Μητροπολίτη Κυθήρων κ.Σεραφεῖμ)

Τό ἔργο εἶναι συλλογικό καί ἡ ἔκδοση ἔγινε «προνοία, κόποις καί συνδρομῇ», τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Ἀθανασίου, Καθηγητοῦ Χημικοῦ, καί τῆς Πρεσβυτέρας Χαρούλας Τσουλιάη, Καθηγητριάς Φιλολόγου (Ἄρτα 2014).

Ἡ μετάφραση τοῦ κειμένου ἀπό τή Ρωσσολαβονική στή νέα ἑλληνική γλῶσσα ἔγινε ἀπό εἰδικό μεταφραστικό κέντρο. Ὁ ἔλεγχος τῆς μετάφρασης ἔγινε ἀπό Ρώσους Ἑλληνιστές καθηγητές «προνοία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυρήνης κ.κ. Ἀθανασίου» μετά ἀπό παράκλησή μας καί ἡ μετατροπή τοῦ νεοελληνικοῦ κειμένου στήν Ὀρθόδοξη ὑμνογραφική γλῶσσα εἶναι ἔργο τοῦ καθηγητῆ καί ὑμνογράφου κ. Ἀντωνίου Μάρκου στό πλαίσιο τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Κέντρου Ἀγιολογικῶν μελετῶν «Ὁσιος Συμεών ὁ μεταφραστής».

Ὁ μουσικολογικός ἔλεγχος τοῦ Κανόνα ἔγινε ἀπό τόν Πρωτοψάλτη καί Μουσικοδιδάσκαλο κ.Γεώργιο Χρονόπουλο καί ἡ φιλολογική ἐπιμέλεια τῶν κειμένων ἔγινε ἀπό τήν πρεσβυτέρα Χαρούλα Τσουλιάη, καθηγήτρια φιλόλογο.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ.κ.Σεραφεῖμ, πού προλογίζει τό βιβλίον σημειώνει:

« ...Τόσον ἡ ἐπανασύνθεσις τοῦ ἀρχικοῦ Κανόνος, ὅσον καί ἡ σύνθεσις τοῦ προσφάτου, ἀποτελοῦν πνευματικά ἐπιτεύγματα εἰς δόξαν τοῦ Εὐλογητοῦ Θεοῦ καί τοῦ Προσκυνητοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ

ἀποκατάστασις τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου μετρικῶς καί τονικῶς, παρά τὰς δυσχερείας τοῦ πράγματος, θεωρεῖται λίαν φιλότιμος καί ἐπιτυχής».

Χαρακτηριστικά τοῦ βιβλίου

Σχῆμα:	17χ24
Ἀριθμός σελίδων	144
IBSN	978-960-93-6214-6
Ἐκτύπωση	Ἐσωτερικό 4 χρώματαἘξωτερικό 4 χρώματα
Χαρτί	σαμουά 120 γραμμαρίωνἘξώφυλλο μέ αὐτιά, velvet 350 γραμμαρίων.

Στό βιβλίον ὑπάρχουν καί οἱ ἐξῆς εἰκόνες:

1. Ἐμπροσθόφυλλον: ἡ περίφημη εἰκόνα τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἔργον τοῦ ὁσ. Ἀνδρέου Ρουμπλιώφ (15ος αἰ.). Μόσχα, Πινακοθήκη Τρετιακώφ.
2. Ὁπισθοφύλλον: Μόσχα, Σερκίγιεβ Ποσάντ, Λαύρα Ἁγίας Τριάδος – ἁγ. Σεργίου (1345 κ.ε.): ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (1476/77), ὅπου καί ὁ τάφος τοῦ ἁγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ (+ 1556).
3. Ὁ Ἅγιος Μάξιμος γράφει μέ κάρβουνον στόν τοῖχον τῆς φυλακῆς τόν Κανόνα στό Ἅγιον Πνεῦμα. (Ἔργον καί εὐγενική προσφορά τοῦ ἠπειρώτη ἁγιογράφου κ.Κ.Τάμπη).
4. Ἄγγελος μεταλαμβάνει στή φυλακή τόν Ἅγιον Μάξιμον τόν Γραικό. (Ἔργον καί εὐγενική προσφορά τοῦ ἠπειρώτη ἁγιογράφου κ.Κ.Τάμπη).
5. Ἄγγελος παρηγορεῖ στή φυλακή τόν Ἅγιον Μάξιμον τόν Γραικό. (Ἔργον καί εὐγενική προσφορά τοῦ ἁγιογράφου κ. Γ.Κόρδη)
6. Ἡ λάρνακα μέ τά λείψανα τοῦ ἁγ. Μαξίμου στή Ρωσία, ὅπου ὑπάρχει γραμμένο τό ἀπολυτίκιον τοῦ Ἁγίου στή Ρωσική γλῶσσα.
7. Δύο ἀκόμα πρωτότυπες Ρωσικές εἰκόνες τοῦ Ἁγίου καί εἰκόνες τῶν μονῶν Volokolamsk καί Otroch.

Μόσχα, Σεργίεβ Ποσάντ,
Λαύρα Αγίας Τριάδος-άγ. Σεργίου

Ίερός Ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Στή ΒΔ πλευρά τοῦ Ναοῦ βρίσκεται
ὁ τάφος τοῦ ἁγίου Μαξίμου.

ISBN: 978-960-93-6214-6

Περιεχόμενα τοῦ βιβλίου

Τό βιβλίό διαιρεῖται σέ πέντε μέρη, μέ περιεχόμενα ὅπως φαίνονται στή συνέχεια:

ΜΕΡΟΣ - Α -

Περιλαμβάνει:

-Χαιρετισμό του Μητροπολίτου Κυρήνης κ.κ. Ἀθανασίου, Ἐξάρχου του Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στή Μόσχα.

-Πρόλογο του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων κ.κ.Σεραφείμ.

-Εἰσαγωγικό σημείωμα γιά τό βίο, τίς διώξεις καί τό ἔργο του Ἀγ.Μαξίμου του Γραικού καθώς καί φιλολογικό σχολιασμό του κανόνα, του ὁμοτίμου καθηγητοῦ Βλασίου Σαββίδη, του Ca.S.University τῆς Σχολῆς Ἑλληνικῶν Σπουδῶν, στήν ἔδρα τῆς Κλασσικῆς Φιλολογίας .

-Ἀπόσπασμα του Κανόνα στή Ρωσοσλαβονική γλῶσσα.

ΜΕΡΟΣ - Β -

Περιλαμβάνει τά παρακάτω ἄρθρα του πρωτοπρεσβυτέρου Δημητρίου Ἀθανασίου:

-Σύντομα ἱστορικά στοιχεῖα του Κανόνα πρός τό Ἅγιο Πνεῦμα του Ἀγ.Μαξίμου του Γραικού.

-Ὑμνογραφικά χαρακτηριστικά του Κανόνα.

-Θεολογικό σχολιασμό του Κανόνα.

-Τήν πνευματική προσωπογραφία του Ἀγ. Μαξίμου του Γραικού, μέσα ἀπό ἕνα ὕμνογραφικό ποίημα του Γέροντος Ἰωσήφ του Βατοπαιδινού.

ΜΕΡΟΣ - Γ -

Περιλαμβάνει τόν Κανόνα στό Παράκλητο Πνεῦμα του Ἀγ. Μαξίμου του Γραικού, Ποίημα του καθηγητῆ κ. Ἀντωνίου Μάρκου.

Στό σχετικό εἰσαγωγικό σημείωμα ὁ ὕμνογράφος Καθηγητής κ. Ἀντώνιος Μάρκου μεταξύ τῶν ἄλλων σημειώνει καί τά ἑξῆς:

«Μελετῶντας τήν νεοελληνική μετάφραση του Ρωσικοῦ κειμένου, διαπιστώσαμε ὅτι ἡ παράθεση ἀπό τόν ἅγ. Μάξιμο τῶν Εἰρμῶν του ἱαμβικοῦ Κανόνος τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, ποιήματος Ἰωάννου του Ἄρκλα («Θεῖω καλυφθεῖς ὁ βραδύγλωσσος γνόφω...» κ.λ.π.), σέ ἦχο Τέταρτο, μάς ὑποχρέωνε νά συνθέσουμε καί τά Τροπάρια βάσει τῶν Εἰρμῶν, ὅποτε προέκυπτε ἕνας νέος ἱαμβικός Κανόνας, σέ «έν πολλοῖς» ἄγνωστο ὅμως μέλος στό εὐρύ κοινό. Γιά τοῦτο ὁδηγηθήκαμε στήν ἀπόφαση τῆς συνθέσεως καί ἑνός δευτέρου Κανόνος, κατά τό παγκοίνως γνωστό μέλος του Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο («Ὑγράν διοδεύσας...» κ.λ.π.), σέ ἦχο πλάγιο του Τετάρτου. Ὁ δεύτερος αὐτός Κανόνας παρατέθηκε κατά ὼδή, ἀμέσως μετά τήν ἀντίστοιχη ὼδή του πρώτου Κανόνος (ὅπως συνήθως συμβαίνει στόν Ὅρθρο, σέ μνήμες Ἀγίων ἢ Ἑορτές πού τιμῶνται μέ δύο Κανόνες). Καί στίς δύο περιπτώσεις διατηρήθηκε τό ὕφος καί τό πνεῦμα του ἁγ. Μαξίμου καί καταβλήθηκε προσπάθεια νά χρησιμοποιηθοῦν οἱ βασικές λέξεις (ρήματα, ἐπίθετα) του Ρωσικοῦ κειμένου.

Ὁ ὁμότιμος καθηγητής κ.Βλάσιος Σαββίδης σχολιάζοντας τό σχετικό ποίημα γράφει :

«..Τό υπό παρουσίασιν νέον ἔργον τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου, ἐδικαίωσεν πλήρως τάς προσδοκίας μας. Πρόκειται περί ἔργου μεγάλου, διότι ἐπέτυχεν εἰς τήν προσπάθειαν τῆς μεταφοῶς τοῦ ἀσκητικοῦ πνεύματος, τοῦ μοναχικοῦ ἠθους, τοῦ γλαφυροῦ ὕφους καί τῆς θεολογικῆς σκέψεως τοῦ πρώτου ποιητοῦ του ἁγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ. Μάλιστα ὁ Κανών, ἀποτελούμενος εἰς τήν νέαν του μορφήν ἀπό δύο νέους Κανόνας, ἀναδεικνύει τόν μεγάλον βαθμόν δυσκολίας τοῦ ἐγχειρήματος.

Τό ὑμνογραφικόν ἔργον τοῦ συναδέλφου Ἀγιολόγου καί Ὑμνογράφου, διακρίνεται γενικῶς διά τήν κομψότητα τοῦ ποιητικοῦ λόγου, τήν πυκνότητα τῶν νοημάτων, τήν εὐρηματικότητα τῶν ἰδεῶν καί τήν ἐν συντομίᾳ περιεκτικότητα (ἡ ὁποία εἶναι τό κύριον - κατά τήν γνώμην μου - χαρακτηριστικόν του).

Τά φιλολογικά στοιχεῖα εἰς τό ὅλον ἔργον (προσφωνήσεις εὐλαβείας, μεταφορικά σχήματα, παρομοιώσεις, ποιητικά ἐπίθετα, εἰκόνες, ἀποστροφές, ἀντιθέσεις, κ.λ.π.) εἶναι ἐμφανέστατα καί πυκνά. Κατά τήν μεταφοράν τοῦ Κανόνος τοῦ ἁγ. Μαξίμου εἰς τούς δύο νέους Κανόνας, ὁ νέος Ὑμνογράφος ἐπέτυχεν τόν σεβασμόν εἰς τό ὅλον πνεῦμα τοῦ ἁγίου Ποιητοῦ.»

ΜΕΡΟΣ - Δ -

Περιλαμβάνει σχετικό μουσικό παράρτημα τοῦ Πρωτοψάλτου καί Μουσικοδιδασκάλου κ.Γεωργίου Χρονόπουλου.

ΜΕΡΟΣ - Ε - (Παράρτημα)

Περιλαμβάνει Χαιρετισμούς στόν Ἅγιο Μάξιμο τόν Γραικό. Ἔργο καί αὐτό τοῦ καθηγητῆ Ἀντωνίου Μάρκου, πού γιά πρώτη φορά δημοσιεύονται!

Ἡ κεντρική διάθεση τοῦ βιβλίου γίνεται: Α. Ἀπό τίς Ἐκδόσεις Σταμούλη Βιβλιοπωλεῖα:

Ἀθήνα: Ἀβέρωφ 2, τ.κ. 10433, τηλ.: 2105238305, fax: 2105238959

Πειραιάς: Καραολή & Δημητρίου 87, τ.κ. 18534, τηλ.: 2104227504, fax: 2104227577

Email: info@stamoulis.gr

Β. Ἀπό τόν π. Δημήτριο Ἀθανασίου.

e-mail ἐπικοινωνίας: fdathanasiou@gmail.com

Ἀντί ἐπιλόγου.

«...Συγχαίροντες ἀπό καρδίας τόσον τούς ἐλλογιμωτάτους κ. κ. Καθηγητάς Ἀντώνιον Μάρκου, Διευθυντήν τοῦ Ἀγιολογικοῦ Κέντρου «ΟΣΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝ Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ» καί χαρισματικόν Ἀγιολόγον - Ὑμνογράφον καί Βλάσιον Σαββίδην, διά τό ἄρτιο καί ἐμπεριστατωμένο Εἰσαγωγικό Σημείωμα τῆς παρούσης Ὑμνογραφικῆς ἐκδόσεως, ὅσον καί τόν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Δημήτριο Ἀθανασίου μετά τῆς εὐλαβεστάτης Πρεσβυτέρας του, διά τήν θεοφιλή πρόνοια καί τήν συνεργασία των μετά τοῦ εἰρημένου Ὑμνογράφου, εὐχόμεθα διαπύρως

ὅπως τό Πανάγιον καί Ζωοποιόν καί Παντοδύναμον Πνεῦμα, ὁ εἷς τῆς Τριάδος Θεός, τό ὁμότιμον καί ὁμόδοξον τῷ Πατρὶ καί τῷ Υἱῷ, τό φωτίζον καί στηρίζον καί ἀγιάζον τάς ψυχάς ἡμῶν, εἰρηνεύη καί ποδηγετῆ τήν Μίαν Ἁγίαν Καθολικήν καί Ἀποστολικήν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, πρός τόν εὐδίων ἐν οὐρανοῖς λιμένα καί τούς πιστούς εἰς «νομάς χαρισμάτων».

† Ὁ Κυθήρων Σεραφεῖμ

Πηγή: fdathanasiou.blogspot.gr